

Вымаўленне паняццяў пададзена поўнай транскрыпцыяй слоў у адпаведнасці з арфаэпічнымі нормамі сучаснай беларускай мовы на падставе “Арфаэпічнага слоўніка беларускай мовы” (2017).

ВЫКАРЫСТАНЫЯ ЗНАКІ ТРАНСКРЫПЦЫІ

Слова, якое транскрыбіруецца, бярэцца ў квадратныя дужкі [], напрыклад: абпáл [ап.áл]. Раўнапраўныя варыянты вымаўлення кансанантных спалучэнняў раздзяляюцца знакам //, напрыклад: кансервáнт [канс'эрвáнт] // [канс'эrváнт]; бензín [б'энз'ín] // [б'энз'ín]; сфэра [сф'эра] // [с'ф'эра]; чэшскі [чэшск'í] // [чэск'í]; белавéжскі [б'элав'эшск'í] // [б'элав'эск'í].

Асноўны націск абазначаецца знакам (`) над націскным галосным. У транскрыпцыі ён ставіцца і ў аднаскладовых словах: снег [с'н'эх]. Дадатковы націск абазначаецца знакам (^). Ён ставіцца ў складаных словах, калі асноўны націск прыпадае не на першы склад другой асновы: рáдыёчасо́піс [ра́дыёчасо́п'іс].

Дыякрытычныя значкі, якія выкарыстоўваюцца ў транскрыпцыі, паказваюць на наступныя асаблівасці гукаў: падаўжэнне і падваенне (:) пасля зычнай літары справа;

памякчэнне (') пасля зычнай літары зверху;

адначасовае памякчэнне і падаўжэнне зычных (' :).

У слоўніку пры перадачы гукаў у асноўным выкарыстоўваюцца літары беларускага алфавіта, але ўведзены і дадатковыя абазначэнні:

[ž] – для злітнага вымаўлення *дж*: ад'язджáць [ад'язжáц'];

[z] – для злітнага вымаўлення *дз*: дзв'ынкáнне [зв'ынкáн'э];

[g] – для вымаўлення *г* (выбухнога): вакзáл [вагзáл], экз'ітпóл [эгз'ітпóл];

[y] – для вымаўлення *г* (фрыкатыўнага): дыг'ер [дыгу'эр], падгóн [падуóн].

У транскрыпцыі для зручнасці прачытання *і*, *ы* захоўваецца напісанне галосных: пасля мяккага зычнага – [i], пасля цвёрдага – [ы]: б'іць [б'іц'], быць [б'ыц'].

Для перадачы астатніх галосных прынята наступнае абазначэнне:

пасля цвёрдага зычнага – [э], пасля мяккага зычнага – [э́]: бэз [бэ́с], безэ́ [б'э́зэ́];

пасля цвёрдага зычнага – [а], пасля мяккага зычнага – [а́]: матч [мáч], мяч [м'áч];

пасля цвёрдага зычнага – [о], пасля мяккага зычнага – [о́]: лось [лóс'], лёс [л'óс];

пасля цвёрдага зычнага – [у], пасля мяккага зычнага – [у́]: лук [лúк], люк [л'у́к].

У транскрыпцыі літары *е*, *ё*, *і*, *ю*, *я* ў наступных пазіцыях: пачатак слова; пасля галоснай літары ў сярэдзіне ці ў канцы слова; пасля зычнай *ў*; пасля раздзяляльнага мяккага знака і апострафа, калі яны абазначаюць два гукі, перадаюцца праз [йэ], [йо], [йі], [йу], [йа]: здаро́ўе [здаро́ўйэ], біёлаг [б'і́йóлах], відэа́імпульс [відэа́й'імпул'с], га́ючы [га́й'у́чы], я́блык [й'а́блык], авáцыя [авáцы́йа], мілья́рд [м'і́л'й'а́рт], сям'я́ [с'ам'й'а́].

Мяккі знак, апостраф, вялікая літара ў транскрыпцыі не ўжываюцца.